

Τίς θά τὰ ἐβλεπε ν' ἀνθήσουν τὰ δυστυχῆ ἄνθη μου; Τίς θά ἐπεριποιεῖτο τὰ κολοκάσιά μου; Ὁ Βαρβερίνος βεβαίως, ὁ κακὸς Βαρβερίνος.

Ἐν βῆμα ἀκόμη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ὄλ' αὐτὰ ἤφραζοντο.

Αἴφνης εἰς τὴν ὁδὸν, ἦτις ἀπὸ τοῦ χωρίου ἀναβαίνει πρὸς τὴν οἰκίαν μας, εἶδα μακρόθεν λευκὸν κεφαλόδεσμον, ὅστις ἀμέσως ἔγινεν ἄφαντος ὀπίσω τῶν δένδρων, καὶ ἔπειτα ἀνεφάνη μετ' ὀλίγον πάλιν.

Ἡ ἀπόστασις ἦτον τόση, ὥστε μόνον διέκρινον τὴν λευκότητα τοῦ κεφαλόδεσμου, ὅστις ἐφάνετο ὡς ὠχρὰ χρυσαλὶς τοῦ ἔνρας πτερυγίζουσα μεταξὺ τῶν κλάδων.

Ἄλλ' ὑπάρχουσι στιγμαὶ καθ' ἃς ἡ καρδία βλέπει μακρότερον καὶ εὐκρινέστερον παρά αἱ ὀξυδερκέστεροι ὀφθαλμοί. Καὶ ἐγὼ οὕτως ἀνεγνώρισα τὴν μάναν Βαρβερίναν, διότι ἐκείνη ἦτον ἤμην βέβαιος ὅτι ἦτον. Τὸ ἤσανόμην ὅτι ἦτον ἐκείνη.

— Δοιπὸν, εἶπεν ὁ Βιτάλης, ἐξακολουθοῦμεν τὸν δρόμον μας;

— Ὁ! παρακαλῶ, κύριε, παρακαλῶ.

— Λοιπὸν δὲν μ' εἶπαν τὴν ἀλήθειαν. Πόδας δὲν ἔχεις. Τόσον ὀλίγον ἐπεριπατήσαμεν, καὶ ἀπύδησας. Τοῦτο δὲν μᾶς δίδει μεγάλας ἐλπίδας διὰ τὴν ὀδοπορίαν μας.

Ἐγὼ ὅμως δὲν ἀπεκρίθην, ἀλλὰ μόνον ἐβλεπόν.

Ἦτον βεβαίως ἡ μάνα Βαρβερίνα, ἦτον ὁ κεφαλόδεσμός της, ἦτον τὸ γαλάζιον ἐνδυμὰ της· ἐκείνη ἦτον.

Ἐπεριπάτει ταχέως, ὡς ἂν ἐβιάζετο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ φράκτου μας, τὴν ἔσπρωξεν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλήν, καὶ διέβη αὐτὴν ταχέως.

Εὐθὺς τότε ἀνέβην εἰς τὸ τειχίον παρὰ τὸ χεῖλος τῆς κοιλάδος, μὴ συλλογιζόμενος τὸν Κάπην, ὅστις ἐπῆδησεν ἀμέσως πλησίον μου.

Ἡ μάνα Βαρβερίνα δὲν ἤργησε πολὺ εἰς τὸν οἶκον μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἐξῆλθε καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ ἐπάνω καὶ κάτω, ἔχουσα τοὺς βραχίονας τεταμένους.

Προφανῶς ἐζήτει ἐμέ.

Τότε ἔσκυφα ἐμπρὸς, καὶ δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων μου ἤρχισα νὰ φωνάζω·

— Μητέρα! μητέρα!

Ἄλλ' ἡ φωνή μου δὲν ἠδύνατο νὰ καταβῇ, οὔτε νὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ ψιθυρίσματος τοῦ ῥυακός, καὶ ἐχάθη εἰς τὸν ἄερα.

— Τί ἔχεις; εἶπεν ὁ Βιτάλης· ἐπερλάθης;

Ἐγὼ δὲ, χωρὶς νὰ τὸν ἀπαντήσω, ἔμεινον ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς προσηλωμένους εἰς τὴν μάναν Βαρβερίναν. Ἐκείνη ὅμως δὲν ἤξευρεν ὅτι εἶμαι τοσον πλησίον της, καὶ ἡ ἰδέα δὲν τῇ ἐπῆλθε νὰ ὑψώσῃ τὴν κεφαλὴν.

Διαβάσα τὴν αὐλήν, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν δρόμον καὶ ἐκύταξε πρὸς ὄλας τὰς διευθύνσεις. Τότε ἐφώναξα ἀκόμη δυνατώτερα, ἀλλ' ἐπίσης ἀνωφελῶς.

Ὁ δὲ Βιτάλης, ὑποπτεύσας τὴν ἀλήθειαν, ἀνέβη καὶ αὐτὸς εἰς τὸ τειχίον.

Δὲν τῷ ἐχρηιάσθη δὲ πολὺ διὰ ν' ἀνακαλύψῃ τὸν λευκὸν κεφαλόδεσμον.

— Τὸ δυστυχὲς παιδίον! εἶπε μᾶλλον καθ' ἑαυτόν.

— Ὁ! σᾶς παρακαλῶ, εἶπον, ἐμψυχούμενος ὑπὸ τοῦ συμπαθοῦς τούτου ἐπιφωνήματος, ἀφῆσατέ με νὰ ἐπιστρέψω.

Ἄλλὰ τότε μὲ συνέλαβε πάλιν ἐκ τῆς πυγμῆς, καὶ μ' ἐβίασε νὰ καταβῶ εἰς τὸν δρόμον.

— Ἀφ' οὗ ἐξεκουράσθης, εἶπεν, ἐμπρὸς τώρα, περιπάτει, παιδί μου.

Ἡθέλησα ν' ἀποσπαθῶ ἀπὸ τῆς χειρὸς του, ἀλλὰ μ' ἐκράτει στερεά.

— Κάπην, εἶπε, Ζερβίνε!

Καὶ οἱ δύο κύνες μ' ἐπεριτριγύρισαν. Ὁ Κάπης ἐτέθη ὀπίσω μου, ὁ Ζερβίνος ἐμπρὸς μου.

Ἀνάγκη ἦτον ν' ἀκολουθῶ τὸν Βιτάλην.

Μετ' ὀλίγα βήματα ἔσπρωξα τὴν κεφαλὴν.

Ἐίχομεν ὑπερβῆ τὴν ἀφρὸν τοῦ βουνου, καὶ δὲν εἶδον πλέον οὔτε τὴν κοιλάδα μας, οὔτε τὸν οἶκόν μας, ἀλλὰ μόνον μακρὰν κυναοὶ λόφος ἐφάνετο ἀναβαίνοντας μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ βλέμμα μου ἐπλανήθη εἰς ἀτελευτήτους ἐκτάσεις.

[Ἐπίται συνέχεια]

καὶ τῶν ἐξαπτόντων τῶ καθὼς τοῦτο αἰτίων.

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ ἱατροῦ L. Ce-
rises «Περὶ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ νευρικοῦ συστήματος»,
τοῦ βραβευθέντος παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας].

Φιλαρέσκειαν ἐννοοῦμεν τὸν ἄμετρον πόθον τοῦ θέλγειν τοὺς περὶ ἡμᾶς καὶ τοῦ ἐπισύρειν τὸν θαυμασμόν αὐτῶν διὰ τῆς καλλονῆς, τῆς χάριτος καὶ τῆς εὐφυΐας, πρὸς δὲ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ προσάγεσθαι τὰς καρδίας, ἦτις πολλὰκις ἐμμένει ἀφοῦ παρέλθῃ καὶ ἡ νεότης καὶ αὐτὸς ὁ ἔρωσ. Πρόκειται ἐνὶ λόγῳ περὶ τῶν συγκινήσεων ἐκείνων, αἵτινες πληροῦσι τὴν ζωὴν τῆς γυναικὸς, ὀλίγας μόλις στιγμὰς ἀπασχολοῦσαι τὴν τοῦ ἀνδρός.

Τῷ ὄντι, ἡ ἄμετρος τοῦ ἀρέσκειν ἐπιθυμία εἶναι τὸ κυριώτατον πᾶν γυναικῶν πάθος, ὀφείλομεν δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἀνατροφή αὐτῶν ἓνα καὶ μόνον φαίνεται ἔχουσα σκοπὸν, νὰ γεννᾷ μὲν αὐτὸ μὴ ὑπάρχον, ν' ἀναπτύσῃ δὲ ὑπάρχον ἤδη. Το πάθος τοῦτο δὲν φείδεται καὶ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλ' ἡ χλεῦν ἡ προσοπτομένη εἰς τοὺς μὴ ὑποκρύπτοντας αὐτὸ, πρὸς δὲ καὶ αἱ παντοειδεῖς ἀσχολίαι αἱ ἐξαφανίζουσαι αὐτὸ ἢ παρεμποδίζουσαι τὴν γέννησίν του, καθιστῶσιν

αὐτὸ ἦττον σφοδρὸν καὶ διαρκές. Ἀνήκει λοιπὸν μεθ' ὄλων αὐτοῦ τῶν ὑπεροβῶν καὶ τῶν συνεπειῶν εἰς τὰς γυναῖκας καὶ εἰς μόνας τὰς γυναῖκας, δι' αὐτὰς δὲ καὶ μόνας ἐπλάσθη ἡ λέξις *φιλαρέσκεια*. Ἡ περὶ τοῦ σώματος ἐπιμέλεια, ἡ διαίτα, τὸ εἶδος τῶν ἀσκήσεων, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὰ πάντα συντείνουν ὡς καταστήσωσι τοὺς ὑπὸ τῆς φιλαρεσκείας ἐπιδιωκόμενους θριάμβους τὸν κύριον σκοπὸν τῆς δραστηριότητος αὐτῶν. Τὰ πάντα συντείνουν ὡς διδάσκων αὐτὰς, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ἐντολὴ τῶν εἶναι τὸ ἀρέσκειν, ὅτι ὁ θαυμασμός, ὃν ἐμπνέουσιν, εἶναι τὸ μέτρον τῶν δῶρων, ἅτινα παρὰ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀνατροφῆς ἔλαβον. Ἰδέτε το μικρὸν ἐκεῖνο κόρασιον τὸ περὶ τὴν κούκλαν αὐτοῦ ἀσχολούμενον· μετὰ πόσης στοργῆς ζῆτει διὰ τὸ μικρὸν τοῦτο εἶδωλον στολὴν κομψὴν καὶ χαρίεσσαν! Ἰδέτε τὴν νεάνίδα ἐκεῖνην τὴν εἰς τὰς συντρόφους τῆς ἀφελῶς διηγουμένην τὰς ἐντυπώσεις, ἃς ἐν τινι αἰθούσῃ ἔλαβε, τὰ ἀντικείμενα τὰ ἐφεκλύσαντα τὴν προσοχὴν τῆς. Μετὰ πόσης ὀξυδερκείας διέκρινε τὰς διαφόρους ἐσθῆτας, ὧν ἐνθυμεῖται τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας. Βεβαίως ἡ φύσις συνετέλεσε τὰ μέγιστα καὶ διέθεσε τὰ πάντα ὅπως ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀρέσκειν κατακυριεύῃ τὰς γυναῖκας, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία αὕτη γίνεται πάθος γενικόν, καὶ καθίσταται ἐπιτακτικὴ, σφοδρὰ, ἀχαλίνωτος, τοῦτο δὲ βεβαίως ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνατροφὴν, ἧτις ἐπιλήσμων τῆς ὠρίμου ἡλικίας καὶ τοῦ γήρατος, μόνην τὴν ἡλικίαν τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ἀπατηλῶν ἐλπίδων ἔχει ὑπ' ὄψιν.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης ἀνατροφῆς εἶναι παράδοξα. Ἴνα ἐνοήσητε αὐτὰ καλῶς, πληροφορηθῆτε περὶ τῆς σημασίας λέξεων τινῶν, ὧν αἱ γυναῖκες ἐπέβαλον ἢ διέστρεψαν τὴν ἐννοίαν. Ἡ λέξις *ἀξιέραστος* (*aimable*) λ. χ. σημαίνει ἄρα γε τὴν ιδιότητα ἀνδρὸς ἀξίου ἀγάπης; Οὐχὶ βεβαίως. Ἐὰν ἀνὴρ τις εἶναι ἀπλῶς εὐειδής, εὐγενής τοὺς τρόπους, ὑποχρεωτικός, τίμιος, ἀφοσιωμένος, ἐξαιρετός, οὐδεὶς θέλει εἶπει ὅτι εἶναι ἀξιέραστος. Ἴνα ἀπολαύσῃ τὴν κολακευτικὴν ταύτην ἐπίκλησιν, δέον νὰ ἐκφράξῃ καλῶς τὸν θαυμασμόν του πρὸς τὰς χάριτας τῆς μετ' αὐτοῦ συνδιαλεγόμενης, δέον μετὰ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ νὰ συνδυάξῃ ἀξιέρασά τινα ψεύδη, δέον μετ' ἰδιαιζούσης τέχνης νὰ περιποιῆται τὴν κυρίαν μεθ' ἧς ὀμιλεῖ. Μόνος ὁ κολακευὼν τὰς γυναῖκας λέγεται ἀνὴρ ἀξιέραστος. Ἐὰν δὲ τοῦτο ἐπιτύχῃ, ὁ ἀνὴρ οὗτος δύναται νὰ ᾔῃαι φυγόδικος, κατάσκοπος, πειρατῆς, δονομάζεται οὐχ ἦττον ἀξιέραστος, οὕτως ὥστε δὲν εἶναι σπάνιον νὰ βλέπῃ τις τὴν συμπάθειαν ἁβρῶν καὶ εὐγενῶν γυναικῶν ἐπιλάμπουσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐγκληρατίου. Εἶναι θῦμα τῆς συκοφαντίας, ἀναφωνοῦσιν, εἶναι ἤρωες, ὅστις παραγνωρίζεται! Σταυροφορία δὲ ὅλη γυ-

ναϊκῶν φαίνεται παρεμβαίνουσα μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ δημίου.

Οὕτω μορφοῦνται πολλάκις αἱ τῶν γυναικῶν κρίσεις ὑπὸ τὴν ἐπιβρῆαν ἀνατροφῆς ἐξαπτούσης εἰς ἄκρον τὴν πόθον αὐτῶν τοῦ ἀρέσκειν. Οὕτω διὰ μίαν μόνην εὐστοχὸν ἢ ἀστοχὴν λέξιν σχηματίζουσιν ἐνίοτε γνώμην οὐ μόνον περὶ τῆς προσωπικῆς ἀξίας ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν δοξασιῶν αὐτοῦ. Δὲν ἠθέλομεν θαυμάσει βλέποντες γυναῖκα ἐνθέρμως ἀσπαζομένην πολιτικὴν τινα φατρίαν, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι εἰς τῶν ἀρχηγῶν τῆς φατρίας ταύτης, εὐφραδῆς ὢν καὶ εὐτράπελος, συνεκίνησεν αὐτὴν εὐαρέστως ἐπαινῶν τὸν εὐμορφὸν τῆς πόδα.

Εὐκόλως δύναται τις νὰ ἐνοήσῃ μετὰ τὰ προειρημένα, ὅποια ἡ παθητικὴ καὶ διανοητικὴ ταραχὴ, ὅποια ἡ κατὰ τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὴν τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἐνέργειαν συμβαίνουσα ἀταξία, ὅταν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀρέσκειν ἀντιτάσσεται ἀδιαφορία καὶ ψυχρότης, οἱ δ' ὑπὸ τῆς φιλαρεσκείας ἐπιδιωκόμενοι θριάμβοι ἀναφαίνονται τὸ πρῶτον ὡς ὄνειρα, τὰ ὅποια ὀφείλουσι νὰ λησμονήσωσιν. Ἐπιθυμία, ἧτις ἐπιφέρει κατὰ τὴν παιδικὴν καὶ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν εἰς ἅπαν τὸ νευρικὸν σύστημα τὰ μυρία φαινόμενα τὰ ἐξ αὐτῆς πηγάζοντα, καὶ διαπλάττει οὕτως εἰπεῖν τὸν ὀργανισμόν ἀναφαιρέτους γεννῶσα ἔξεις, τοιαύτη λέγομεν ἐπιθυμία, τοιαύτην πάσχουσα ὕβριν καὶ ἀναγκαζομένη ν' ἀποχωρήσῃ τεταπεινωμένη καὶ ἡττημένη ἐνώπιον τῆς ἀπηνούς πραγματικότητος, καθ' ἣν στιγμὴν πολλὰ εἰσὶ ὑπολείπονται τῆς ζωῆς ἔτη, εἶναι πηγὴ δριμυτάτων ὀδυνῶν.

Ἐνταῦθα ὀφείλομεν νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ τοῦ χοροῦ, ὅστις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς θέατρον, ἐν ᾧ ἡ φιλαρέσκεια ἔχει τὸ πρῶτον μέρος. Σπανίως ἀναλογιζόμεθα πάσας τὰς περιστάσεις, ἃς συνδυάζει ὁ χορὸς, καὶ τὰς ἀναριθμήτους ταραχὰς τὰς ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσας. Καὶ ὁμοίως δέον νὰ ἐξετάσωμεν τὰ κατ' αὐτὸν σπουδαίως. Παρατηρήσατέ τὴν ἐνδυμασίαν ταύτην τὴν ἐπιτρέπουσαν εἰς νέας καὶ αἰδήμονας κόρας νὰ παραβιάζωσι τὴν αἰδῶ ἐκτιθέμεναι εἰς τὰ βλέμματα πολυπληθῶν ἀνδρῶν ὑπὸ τὴν λάμπιν μυρτῶν φώτων, τῆς ὀρχήστρας διευθυνούσης πάσας τὰς κινήσεις ἐν τῷ μέσῳ περιποιήσεων καὶ στολισμῶν ἀσυνήθων. Ἰδέτε τὸν χορὸν τοῦτον τὸν παραδίδοντα νεάνίδα εἰς τὴν μετ' ἀνδρὸς ἀγνώστου συνομιλίαν. Παραεὐρέθητε εἰς τὰς περὶ τὸν στολισμὸν προπαρασκευὰς τὰς τοσαύτην προξενούσας ἄυπνιαν! Ἀναλογίσθητε τὴν ἀνησυχίαν, ἣν γεννᾷ ἡ προσδοκία θεάματος, εἰς ἃ λαμβάνουσιν αὐτὰ ἐνεργὸν μέρος, τὰς κολακείας, τὴν ἐπιτυχίαν, ἣν ἐλπίζουσι, καὶ τοὶ φοβοῦνται μὴ τυχόν δὲν ἀπολαύσωσιν αὐτὴν! Ἀναπολήσατε καὶ τὴν πικρὰν ἀποτυχίαν τὴν καταστρέφουσαν πολλάκις τὸν ὑπεριμέτρως ποθοῦμενον θριάμβον,

καὶ τὰς ἀναμνήσεις, αἱ ὁποῖαι αὐξάνουσι τὸ αἰ-
ποτε ἐπιμελῶς κρυπτόμενον ψυχικὸν ἄλγος. Οὐ-
δέποτε ἄρα ἐπιστήσατε τὴν προσοχὴν ὑμῶν εἰς
τὰς παντοίας περιπετείας, τὰς πολλὰς καὶ θεο-
μᾶς συγκινήσεις, αἵτινες ἐκ τῶν μυρίων χοροῦ
τινος περιστάσεων προκύπτουσιν! Οὐδέποτε ἀ-
νελογισθῆτε τὴν ἀτμοσφαιρὰν τῶν αἰθουσῶν, τὴν
ὑπὸ τῆς ὀμίσεως αὐξανομένην ἑξαψιν, τὴν ἀ-
γουπνίαν, τὴν μέχρι πρωίας διαρκούσαν καὶ το-
σάκις ἐπαναλαμβάνομένην! Τὰ αἰτία ταῦτα ἐ-
πενεργοῦσι τὰ μέγιστα ἐπὶ τοῦ γυναικείου ὄργα-
νισμοῦ καὶ διατάραττουσι τὰς κυριωτάτας αὐ-
τοῦ λειτουργίας.

Ὁ ἔρωσ εἶναι πάθος, τοῦ ὁποῦ. τὰ ἀποτε-
λέσματα διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἶναι τοσοῦτον
φανερά, διότι συνδυάζεται συνήθως μετὰ τῆς
φιλαρεσκείας καὶ τῆς ματαιότητος. Ἰπὸ τὸ κρά-
τος τῆς τοῦ ἀρέσκειν ἐπιθυμίας, ἡ φιλαρεσκος
γυνὴ βλέπει ἐν τῷ ἔρωτι, ὃν ἐμπνέει, τὴν λαμ-
πρότάτην καὶ γλυκυτάτην ἄμα κολακίαν· πολ-
λάκις δὲ ἀποβάλλει τὴν ἡσυχίαν αὐτῆς καὶ δια-
κυβεύει ὅ,τι ἔχει πολυτιμότερον, ἵνα ἀπολαύσῃ
τὴν ἀπάνθρωπον εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ γεννήσῃ
πάθος καὶ νὰ ταραξῇ καρδίαν τινά. Βεβαίως πολ-
λάκις τιτρώσκει αὐτὴ ἑαυτὴν διὰ τῶν βελῶν,
τὰ ὁποῖα ψυχρῶς προσπαθεῖ νὰ ῥίψῃ. Ὅταν αἰ
εἰς τὴν νεότητά, τὴν χάριν, τὴν καλλονὴν ἀπο-
δίδόμενοι περιποιήσεις ἀφίπτανται μετὰ τῆς
ἐλπίδος τοῦ θριάμβου καὶ τῆς ἡδονῆς τῆς νίκης,
ἡ γυνὴ ἐστερημένη τῆς γοητείας, ἧς κατεχράτο,
ἐπανερχεταί εἰς τὰ τοῦ ἔρωτος ὄνειρα. Τότε μόν-
ον φαίνεται οὔσα εὐκρινῆς καὶ περιπαθῆς καὶ
ἐνθερμος, ἀλλ' εἶναι ἀργά. Ἀγανακτοῦσα ἀπο-
τελεῖ τὰς παρελθούσας αὐτῆς παρεκτροπὰς διὰ
νέων παρεκτροπῶν. Ἀλλ' εἶναι ἄρα γε τοῦτο
ἔρωσ; Ὅχι. Τὸ ἐπικρατοῦν αἶσθημα εἶναι καὶ
πάλιν ἡ φιλαρέσκεια, ὁ πόθος τοῦ ἀρέσκειν, ἡ
ἀθλία ματαιότης. Μὴ συγχέωμεν τὸν ἔρωτα
μετ' αἰσθήματος ἀντλοῦντος τὰς ζωηροτάτας αὐ-
τοῦ συγκινήσεις ἐκ πηγῆς πάντῃ ἀλλοτρίας αὐ-
τῷ. Παρατηρητέον, ὅτι ἡ ἔρωτικὴ μελαγχολία
καὶ ἡ ἔρωτομανία ἔχουσι πολλάκις ἀφορμὴν τὴν
ματαιότητα ὅσον καὶ τὸν ἔρωτα.

Γνωστὸν εἶναι, ὅτι ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἔ-
γινε διὰ πολλοὺς ἀσημοτάτους ὑπηκόους τῆς τὸ
ἀντικείμενον παραλόγου πάθους. Τὰ τοιαῦτα γε-
γονότα δὲν εἶναι σπάνια ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἔρω-
τικῆς παραφροσύνης. Τὴν δούκα τοῦ Ὁρλεάν, υἱόν
τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου, ἐξήτει
πτωχὴ κόρη ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, ἧτις οὐδέποτε
εἶχεν ἴδει αὐτόν. Ἐν γένει δὲ οἱ τοιοῦτου εἶ-
δους φρενοβλαβεῖς, εἶναι πεπεισμένοι, ὅτι λα-
τρεύονται, καὶ ὅτι ἰσχυροὶ ἔχθροὶ ἀνθίστανται
εἰς τὸν ποθοῦμενον γάμον.

Ὁ ἔρωσ, ἐλεύθερος τῶν γενικῶς σχεδὸν περι-
πλεκόντων αὐτὸν στοιχείων, συνίσταται ἐκ συγ-
κινήσεων, αἱ ὁποῖαι διαφεύγουσι τὴν ψυχρὰν ἀ-

νάλυσιν. Δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ δριμυτομένῃ γλώσ-
σῃ λέξεις ἐκφράζουσαι πιστῶς πάσας αὐτοῦ τὰς
ἀπαχρώσεις. Δὲν ὑπόκειται λοιπὸν, ὑπὸ ταύτην
τοῦλάχιστον τὴν ἔποψιν, εἰς τὴν ἐπιρροὴν ὠρι-
σμένης διδασκαλίας οὐδὲ ἰδιαιτέρας ἀνατροφῆς.
Ὁ ἔρωσ διὰ μόνων τῶν τυφλῶν αὐτοῦ παραφο-
ρῶν γίνεται ἐπικίνδυνος, ἡ δὲ διαχυτικὴ δύνα-
μις, ἢ ἐν στιγματῶ σφοδρῶς παραχῆς ἐπιδει-
κνύει, εἶναι ἡ ἀπόρροια φαντασίας ἐξαφθείσης
ὑπὸ τῶν περιγραφῶν τῶν ποιητῶν καὶ τῶν ἀφη-
γήσεων τῶν μυθιστοριογράφων καὶ τῶν ἰδανικῶν
παραστάσεων τῆς μουσικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς.
Ὁ ἔρωσ ἀρύεται ἐκ τῆς ποιήσεως, τὸ ὑπερβολι-
κὸν ἐκείνο, δι' οὗ ὑπερπῆδᾷ πᾶν πρόσκομμα καὶ
καθίσταται ὀρμητικὸς καὶ τρυφερός, τυραννικὸς
συνάμα καὶ δούλος. Διὰ τῶν παραστατικῶν δὲ
μᾶλλον τεχνῶν ἢ δι' ὠρισμένης διδασκαλίας
ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἀνατροφῆς.

Οὐδὲν πάθος μεταδίδεται τοσοῦτον εὐκόλως
ὅσον ὁ ἄμετρος πόθος τοῦ ἀρέσκειν. Ἀρκεῖ γυνὴ
ἄγνωστος νὰ γίνῃ τὸ ἀντικείμενον ἐκτάκτων πε-
ριποιήσεων ἐξομερῶς πληθῶς θαυμασῶν καὶ
νὰ ἐπισύρῃ τὰ βλήματα πάντων διὰ τῆς εὐ-
φρίας αὐτῆς, τῆς χάριτος καὶ τῆς καλλονῆς, ὅ-
πως τὸ καινοφανές τοῦτο θέαμα φέρῃ τοὺς καρ-
ποὺς αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν γυναικῶν, αἵτινες πα-
ρευρέθησαν εἰς τὴν τοιαύτην ἐπιτυχίαν ἢ ἔμα-
θον αὐτὴν διὰ τῶν ποικίλων ἀφηγήσεων τοῦ θαυ-
μασμοῦ καὶ τοῦ φθόνου, πλείσταί ὄσαι θέλουσι
καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀνταγωνι-
σθῶσιν ἐπιτυχῶς πρὸς τὴν εὐδοκίμησασαν ἀντί-
παλον. Οἱ ὑπὸ τῆς φιλαρεσκείας ἐπιδιωκόμενοι
θρίαμβοι περιέχουσιν, ὡς φαίνεται, ἡδονὴν, ἢ
μόναι αἱ γυναῖκες ἐννοοῦσι. Διὰ τοῦ παραδείγ-
ματος πρὸ πάντων αἱ νεάνιδες, μόλις ἐκ τῆς παι-
δικῆς ἡλικίας ἐξερχόμεναι, παρασύρονται μετ'
ὀλεθρίας πολλάκις ὀρμῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀ-
γούσης εἰς τὸ παράδοξον τοῦτο πάθος.

Δὲν εἶναι σπάνιον νὰ βλέπη τις παιδία τεσσ-
σάρων καὶ ἐξ ἑτῶν ὑποκείμενα ἤδη εἰς τὸ πάθος
τοῦτο. Εἶδομεν ἔν τινι αἰθούσῃ κοράσιον πενταε-
τῆς χέου πικρὰ δάκρυα ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ μικρᾶς
αὐτοῦ συντρόφου.

Αἱ ἐν τῷ δράματι καὶ τῇ μυθιστορίᾳ ποιητι-
καὶ εἰκόνες παρέχουσι τροφὴν ἀνεξάντλητον εἰς
τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀρέσκειν, οὐ μόνον μεγαλο-
ποιοῦσαι τὴν ἐκ τῆς θριαμβευοῦσης φιλαρεσκείας
πηγάζουσαν ἡδονὴν, ἀλλ' ἀποδίδουσαι προσέτι
εἰς τὴν ἡδονὴν ταύτην τὴν ἐπαγωγὸν τοῦ ἔρω-
τος μορφήν.

Ἡ μυθιστορία καὶ τὸ δράμα συνδυάζοντα οὐ-
τω πως τὸν πόθον τοῦ ἀρέσκειν μετὰ τοῦ ἔρω-
τος, ἀποκτῶσιν ἐπιρροὴν, ἧς εἶναι δύσκολον νὰ
ἐκτιμῆσῃ τις τὴν μέγεθος. Τὰ φημιόμενα τὰ προ-
κύπτοντα κατὰ τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὴν τοῦ
νευρικοῦ συστήματος ἐνέργειαν ἐκ τῶν περιπα-

θῶν ἐκφράσεων, τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται τὸ δράμα καὶ ἡ μυθιστορία, εἶναι τοσοῦτον πολυ-ἀριθμα καὶ συγγὰ, ὥστε ἡ λεπτοτέρα ἀνάλυσις ἀδυνατεῖ νὰ ὑπολογίσῃ τὰ φυσιολογικὰ καὶ παθολογικὰ αὐτῶν ἀποτελέσματα. Ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι αἱ ἰδέαι, αἱ συγκινήσεις καὶ τὰ αἰσθητά τὰ ἐκ τῶν ἔργων τούτων πηγάζοντα ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τῆς ὀργανικῆς ζωῆς καὶ προξενοῦσι πλείστας ἀταξίας ἐν ταῖς λειτουργίαις αὐτῆς.

Οἱ ἥρωες καὶ αἱ ἡρωίδες τῶν μυθιστοριῶν καὶ τῶν δραμάτων εἶναι πρόσωπα, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ὁ ποιητὴς προσπαθεῖ νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστου ἢ τοῦ θεατοῦ. Οἱ ἥρωες ἔχουσι πάντα τῶν ἀνδρῶν τὰ προτερήματα, αἱ ἡρωίδες πάντα τὰ τῶν γυναικῶν, τὰ δὲ ὑποτιθέμενα ταῦτα προτερήματα εἶναι πολλάκις κακία. Τὸ μάλιστα πισθὲν τῆς λαμπρᾶς καὶ ἀπατηλῆς συνοδείας, δι' ἧς ὁ ποιητὴς περιστοιχίζει τὰ πρῶτα αὐτοῦ πρόσωπα, κρύπτεται πολλάκις μεγίστη ἠθικὴ ἀτέλεια, ἣν προσπαθεῖ νὰ καταστήσῃ εὐχαρὶν καὶ ἐπαγωγόν. Ὁ ἥρωὸς ἢ ἡ ἡρωὶς θριαμβεύουσιν, ὁ ἔρωὸς τοὺς εὐνοεῖ, τὸ πλῆθος τοὺς θαυμάζει καὶ τοὺς ἐξυμνεῖ. Μεγάλη καίτοι κρυφία συμπάθεια ἐλκύει πρὸς αὐτοὺς τὸν ἀναγνώστην ἢ τὸν θεατὴν, ὅστις γοητευόμενος ὑπὸ τῆς θελκτικῆς μόρφῆς, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὁ ποιητὴς καλύπτει τὰς μεγίστας παρεκτροπὰς, βίπτεται ἐν ἀγνοίᾳ ἐαυτοῦ ἐπὶ τῆς ὀλισθηρᾶς ὁδοῦ τῶν παθῶν. Οὕτω ἡ περιώνυμος τοῦ Goethe μυθιστορία **Werther** συνέδεσεν ἐπὶ τίνα ἔτη τὸν φόνον καὶ τὴν αὐτοκτονίαν μετὰ τῶν ἐκ τοῦ ἔρωτος ποσοχομένων συγκινήσεων, τὸ δὲ δράμα τοῦ Schiller *οἱ Ἀηστὰι* ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ ζητῶνται αἱ ἐκ τῆς φιλαρσεκειᾶς καὶ τοῦ ἔρωτος πηγάζουσαι ἡδοναὶ ἐν τῇ ῥιψοκινδύνῳ βίῳ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκείνων τῶν εἰς τὴν λαιμητόμον ἀγούσων. Οὕτω ἡ φιλολογικὴ σχολή, ἥς διδάσκαλος ὑπῆρξεν ὁ Βύρων καὶ ἀριστοῦργημα ὁ *Ὁβερμαν*, συνέδεσεν ἐν τῷ ἔρωτι τὰς ἡδυπαθεῖς συγκινήσεις μετὰ τῆς δολοφονίας καὶ τῆς αὐτοκτονίας. Ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν τοιούτων φιλολογικῶν τάσεων, ὁ πόθος τοῦ ἀρέσκειν ἔλαβε μορφήν ποτὲ μὲν φρικώδη ποτὲ δὲ γελοίαν, ἐγκαταλιπὼν δὲ τὸ ἐγκλῆμα ἡσπάσατο τὴν φθίσιν. Καί, ἡ φθίσις ὑπῆρξε συρμὸς ἐπὶ τίνα ἔτη. Ὁ ἥρωὸς παντὸς μυθιστορημάτος ἔδει νὰ ᾖ φθιστικός. Οἱ ἔρασταὶ ὤφειλον νὰ ᾖ σθητικοὶ ὅπως κινήσωσι τὸ ἐνδιαφέρον. Νεανίας ἢ νεάνις, ὧν ἡ ὑγεία δὲν ἦτο ἀπλητισμένη, ἔθεωροῦντο ὡς ἀληθεῖς ἀχθοφόροι, καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀπεκρούοντο ἀπὸ τῆς ἐρωτικῆς ποιήσεως. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μνημονεύσωμεν πάσας τὰς παρεκτροπὰς φιλολογίας ἀγρίας, ἀμα δὲ καὶ διεφθαρμένης, οὐδὲ νὰ εἰπωμεν ὁποῖα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν νέων. Τὸ ὄχρον καὶ ἰσχνὸν τοῦ προσώπου, τὸ κατηφές καὶ ἀπηνές τῆς ὄψεως, ἢ ἐπὶ τῆς μορφῆς ἀ-

πεικονιζομένη ἀπελπισία, ἢ παντοιοτρόπως ἐκφραζομένη ἰδέα τῆς αὐτοκτονίας, ἢ μετὰ τῆς τοιαύτης θεατρικῆς παραστάσεως ἀρμόζουσα περβολή, τοιαῦται αἱ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἐποχὴν ἰδιοτροπία αἱ εἰς τὴν βυρῶνιον φιλολογίαν ὀφειλόμεναι¹.

Ἄλλὰ δὲν ἀρκοῦσι ταῦτα. Παρὰ τοὺς ἥρωας τῆς μυθιστορίας καὶ τοῦ δράματος καὶ παρὰ τοὺς εὐήθεις αὐτῶν μιμητὰς, παρουσιάζεται ἡ θλιθερά, ἢ φοβερά πραγματικότης. Δὲν πρέπει ἄρα νὰ καταδειξώμεν ἐνταῦθα τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τὰ ἀποβρέοντα ἐκ τῆς συνηθείας τοῦ ἀφηγεῖσθαι ἐν ταῖς ἐφημερίαις τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ διὰ τῆς δολοφονίας ἢ τῆς αὐτοκτονίας ἐκδηλουμένου πάθους; Πλείστοι ἄνθρωποι, οἰτινες ἀνεῦ τῶν ἐφημερίδων ἤθελον ἀγνοεῖ ὁποῖα τὰ μέσα τῆς καταστροφῆς, οὐδ' ἐσκέφθησαν ποτὲ τὰς φρικώδεις λεπτομερείας πάθους τινὸς ἢ φόνου ἢ αὐτοκτονίας, παρεσύρθησαν ἀνεπαίσθητως εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ παθητικὴν ταραχὴν, ἣτις ἐκδηλοῦται μὲν διὰ τοῦ ἐγκλήματος, χαρᾶ κτηρίζεται δὲ ἐνίοτε διὰ τῆς παραφροσύνης. Ὁ τύπος διὰ τῆς ἀσυγγνώστου προθυμίας, μετ' ἧς ἀποδέχεται τὰ φρικωδέστατα γεγονότα, παροτρύνει διὰ τῆς ἀφηγήσεως τοιούτων συμβάντων τὸν ζῆλον τῶν συγχρόνων μυθιστοριογράφων καὶ δραματικῶν ποιητῶν, οἵτινες, ὅπως συγκληίωσιν τὸ κοινόν, νομίζουσιν ἀναγκαῖον νὰ πολλαπλασιάσωσι τοὺς φόνους, τὰς δηλητηριάσεις καὶ τὰ πτώματα, καὶ νὰ φέρωσιν εἰς φῶς τὰ μέγιστα ἐγκλήματα.

Ἐν πάσῃ ἐποχῇ ὁ πόθος τοῦ ἀρέσκειν καὶ ὁ ἔρωὸς ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπιβρόχον τῆς συγχρόνου φιλολογίας. Οὕτω τὰ ἱπποτικά μυθιστορήματα, τὰ ἄσματα τῶν τοῦ μεσαιῶνος ἀοιδῶν (*troubadours*) καὶ αἱ θαυμάσιαι παραδόσεις, ἃς ὁ Ἄριστος καὶ ὁ Τάσος ἐν λαμπροτάτῃ γλώσσῃ περιέσωσαν, διέδωκαν τὸν πόθον τῶν εὐγενῶν καὶ ἐπικινδύνων ἐπιχειρήσεων ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ, τῆς δόξης καὶ τοῦ ἔρωτος (*pour Dieu, la gloire et l'amour*). Τὸ μειδιάμα τῆς καλλονῆς ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἀνδρείας. Ὅπως γίνῃ τις ἀρεστὸς εἰς τὴν κυρίαν του (*pour plaire à sa dame*), ὤφειλε νὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος, ἢ ν' ἀπελευθερώσῃ αἰχμάλωτον ἢ νὰ σώσῃ θυμὰ τι τῆς κτηνώδους βίας. Παράδοχος ἐποχῇ, καθ' ἣν ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ φιλαρσεκία, ὁ ἔρωὸς καὶ ἡ καθολικὴ πίστις, συνεχέοντο ἐν τῷ αὐτῷ βίῳ τῶν πολεμικῶν καὶ ἐρωτικῶν, τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἐπιχειρήσεων! Ἡ ἐποχὴ αὕτη παράγαγε καὶ μεγάλα καὶ παράδοξα, τὰς δὲ σταυροφορίας διεδέχθησαν αἱ ἐρωτικαὶ καὶ ἱπποτικά μωρία. Ἡ μετὰ τὴν αὕτη ἐπέπνευσε εἰς τὸν σκωπτικόν Σερβαντὲς τὴν ἱστορίαν τοῦ παράφρονος Δὸν Κισώτου καὶ τοῦ ἱπποκόμου αὐτοῦ Σάνχο Πάνσα.

¹ Ἐγράφετο ἐν ἔτει 1841.

Ἡ φιλαρέσκεια ἀναπτύσσεται ἐν τῇ γυναικί ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Διὰ νέου συνήθως στολισμοῦ ἀμείβονται καὶ ἐνθαρρύνονται αἰ περι τὴν μελέτην ἢ τὴν ἐργασίαν ἢ τὴν ἀγαθοεργίαν πρῶται αὐτῶν προσπάθειαι. Πολλὰκις δὲ τιμωροῦνται ἀπλῶς καὶ μόνον διότι ἐφάνθησαν ἀχάριτες ἐν τῇ στάσει αὐτῶν ἢ τῇ ἐνδυμασίᾳ.

ΕΜΜΑ Σ. ΣΩΡΡΕΡ.

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Τῆς Κυριαχ' X ***. Εἰς Παρίσιον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 2 Μαρτίου 1880.

Ἦνε σήμερον ἡ τελευταία Κυριακὴ τῶν ἀπόκρεω, καὶ ἡ πόλις δόκλῃρος, μεταμφιεσθεῖσα σύσσωμος ἀπὸ τῆς γῆρας ἐσπέρας. . . καλύπτεται σήμερον διὰ παγείας χιόνος. Μετημφισθη, βλέπει; ἡ πόλις ἀντὶ τῶν κατοίκων της, οἱ δὲ κάτοικοί της θρηνοῦσι καὶ δολοφύρονται καὶ κόπτονται καὶ βλασφημοῦσι, διότι ὁ καιρὸς ἐγάλασε τὰς διασκεδάσεις τῶν. Ἄν' ἀνῆκον εἰς τοὺς εὐλαβεῖς ἐκείνους καὶ θεοσεβεστάτους θεολόγους, οἵτινες προτείνουσι νὰ κρεμασθῇ ὁ καθηγητὴς Ζωγίου, διότι ἀναπτύσσει τὰς θεωρίας τοῦ Δάρουιν ἀπὸ τῆς πανεπιστημιακῆς καθέδρας, καὶ τὸν πρόσφατον θάνατον χριστοῦ ἀνδρὸς ἀπέδωκεν εἰς ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, τιμωρήσαντος δὴθεν τὸν ὑποστηρίζοντα τὴν διάλυσιν τῶν μοναστηριακῶν κληρικῶν, ἢ ἀπέδιδον κ' ἐγὼ τὸν αἰφνίδιον αὐτὸν γειμῶνα εἰς ὀργὴν θεϊκὴν, τιμωροῦσαν ἐπὶ τῇ παραλυσίᾳ τῶν τοὺς ἀπὸ ἐνὸς ἤδη καὶ ἤμιστος μηνὸς διασκεδάζοντας καὶ μὴ χορτάσαντας ἀκόμη Ἀθηναίους. Ἄν' ἤμην μετεωρολόγος, θὰ ἔλεγον τὸ πρᾶγμα φυσικὸν καὶ προσδοκώμενον, συνδυάζουσα, ἐννοεῖται, τὸ βαρόμετρον καὶ τὰ μετεωρολογικὰ τηλεγραφήματα, τὰ ρεύματα τῶν ἀνῶ καὶ κατῶ στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ δὲν ἤξευρα πόσα ἄλλα πράγματα ἀκόμη. Ἄλλ' οὐδὲν ἐκ τούτων εἶμαι, καὶ ἀκούομαι ἐπομένως ὀδυρομένη κ' ἐγὼ διὰ τὸν αἰφνίδιον αὐτὸν καὶ φοβερὸν γειμῶνα, ὅστις μᾶς περιετύλιξε διὰ μιᾶς εἰς σινδὸνα λευκὴν, καὶ ἐσαβάνωσεν οὕτως εἰπεῖν τὰς ἐφετεινὰς ἀπόκρεω, πρὶν ἀκόμη ξεψυχῆσαι.

Παράδοξος βεβαίως θὰ σοῦ φανῇ ἡ ὀρχὴ τῆς ἐπιστολῆς μου, καὶ ἀπροσδόκητος ἡ ἀγγελία τῆς πέμπτης καὶ ἑκτῆς ἐκδόσεως χιόνος, τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσεν ἀναχωρῶν ὁ Φεβρουάριος. Τί θὰ εἶπῃς ὅμως, ὅταν μάθῃς ὅτι ἐντὸς μιᾶς καὶ μόνῃς ἑβδομάδος εἴχομεν ὅλα τὰ εἶδη τῶν καιρῶν, αἰθρῶν καὶ ἡλίου, ἀνεμον καὶ βορρῆν, χιόνα καὶ πάχους; Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν χαρὰ θεοῦ, ὡς λέγει ὁ λαός· ἡλίου λάμπων καὶ θερμαίνων, οὐρανὸς ἀθηναϊκός, καὶ πλῆθος φαιδρὸν εἰς τοὺς δρόμους. Τὴν δευτέραν ἀνεμος φοβερός, καὶ τὴν νύκτα θύελλα ἀληθινή, ἀνάρ-

πάζουσα τὰς καπνοδόχους τῶν οἰκιῶν, ἐκρίζουσα δένδρα, καὶ ἀναποδογυρίζουσα τὰς κεράμους τῶν ὁρόφων. Τὴν τρίτην . . . ἀλλοίμονον εἰς ὅσους ἐξήλθον τῶν οἰκιῶν των! Οἱ πῖλοι των ἔπταντο ἐπὶ πτερύγων τοῦ βορρᾶ ὡς φύλλα φθινοπώρου, αἰράβδοι των ἐκυλίοντο εἰς τὰς ὁδοὺς ὡς κάρφη ἀχύρων, αἱ κνήμαί των ἀπέμενον ἀδρανεῖς ἐν μέσῳ τοῦ πεζοδρομίου, καὶ ἡ ἀναπνοὴ των ἐκόπτετο ὡς ὑπὸ ἀντλίαν πνευματικὴν. Τὴν τετάρτην καὶ τὴν πέμπτην ἡμέραι πάλιν φωτειναὶ καὶ γλαυραὶ, ἡμέραι ἕαρος, μεταγγίσασαι τὰς Ἀθῆνας ὁλοκλήρους εἰς τὰς ἐξοχὰς τῶν περικύρων καὶ τοὺς ἀγρούς, ὅπου τρυφερός ἐσείετο ὁ νεογενὴς χόρτος ὑπὸ τὴν μαλακὴν πνοὴν ἀνεπαισθητοῦ αὔρας. Ἐλεγέ τις, ὅτι ὁ Μάϊος, ὠφελούμενος ἀπὸ τὰς ἀπόκρεω, περιέφερετο ἰπποκόγνιτο εἰς τὴν γλοερὰν πεδιάδα, ὅπου εὐφρεῖς τινες ἀνεμῶνα καὶ λευκάνθημα τὸν ἐνόησαν καὶ προσέκυψαν πρόϊμαί εἰς προὔπαν τῆσιν του. Ἡπατάτο ὅμως ὅστις τὸ ἔλεγε. Ἦτο ὁ Φεβρουάριος, ὁ ἐλεσιγὸς Κουτσουλέβαρος τοῦ λαοῦ, ὁστις ἐσαπλαρεύετο καὶ αὐτὸς προσωρινῶς καὶ ὑπεκρίνετο τὸν Μάϊον, ἀλλ' ἔμενον ὅμως πάντοτε κατὰ βάθος ὁ παροιμιᾶκὸς μὴν τοῦ ψύχους καὶ τοῦ βορρᾶ. Τὴν ἰδίαν εὐθὺς ἐσπέραν μᾶς ἔφερε βορρῆν παγετώδη, καὶ τὴν ἐπομένην πρῶτην ἐλαφρὰ χιόνος νιφάδες ἀπεπειρώοντο νὰ σπῶσι λευκάς τῶν οἰκιῶν μας τὰς στέγας. Δὲν τὴν κατώρθωσαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀλλὰ τὸ κατώρθωσαν τὴν ἐπομένην, καθ' ἣν ὁ ὀρίζων τῶν Ἀθηνῶν μετεβλήθη διὰ μιᾶς εἰς ὀρίζοντα τοῦ Βερολίνου, καὶ τὸ θερμοῦμετρον κατέβη εἰς 6 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδέν, καὶ αἱ μῦται μας ἐκοκκίνισαν ὡς μήκωνες ἀνθρωπῶ. Σήμερον τέλος ἐξυπνήσαμεν, καὶ αἱ Ἀθηναὶ εἶχον τὴν ὄψιν πλακούντος ἀφρώδους, ἐκ τῶν ὠραίων ἐκείνων, τοὺς ὁποίους, ἐνθυμείσαι, τόσον λαυμάργως ἄλλοτε κατεπίνομεν εἰς Ἀιδελέβργην. Μιᾶς σπιθαμῆς, — ἀκούεις; μιᾶς σπιθαμῆς εἶχε πάχος ἡ χιών' καὶ καθ' ἣν ὠραν σοῦ γράφω,

Ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκροδμημένη,

πίπτει πάντοτε πυκνὴ καὶ ἄδρά, ὡς πίπτουσιν ἀπὸ τινος αἱ ἰδέαι πυκναὶ καὶ ἄδρα ἐντὸς τοῦ ἐλληνικοῦ βουλευτηρίου, ὅπου θὰ ἔμαθες βεβαίως ἐκ τῶν ἐφημεριδῶν, ὁποῖον ἡρωϊκὸν θόρυβον παρήγαγεν ἐσχάτως μιᾶς μᾶς δρόφυλος, ἀνανεώσασα τὰς παραδόσεις τῆς παλαιᾶς ἀγορᾶς, καὶ τακτικὸν συνάψασα διάλογον ἀπὸ τῶν ἀκρατηρίων πρὸς τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ . . . ἀγορευόντας.

Φαντάζεσαι ὁποῖαν λύπην, ὁποῖαν ἀγανάκτησιν, ὁποῖαν ἀπόγνωσιν παρήγαγεν ἡ παράδοξος αὕτη καὶ ἀπευκατὰ τοῦ χειμῶνος ἐμφάνισις ἐν τέλει τῶν ἀθηναϊκῶν Κρονίων. Ἐκτὸς ἴσως τῶν οἰκοδεσποτῶν καὶ τῶν ἀμφιτροῦνων, οἵτινες εὐρον εὐπρόσδεκτον ἀφορμὴν νὰ κλείσωσι τοὺς οἴκους των πρὸς τὸν βορρᾶν καὶ τοὺς . . . μετημφιε-